

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий юридичний інститут
Кафедра трудового, екологічного та аграрного права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРОМАДЯН

Освітня програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 30 серпня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Пенсійне забезпечення громадян
Викладач (-і)	Кохан Наталія Василівна к.ю.н., доцент кафедри трудового, екологічного та аграрного права
Контактний телефон викладача	Кохан Наталія Василівна (0342) 507822
E-mail викладача	Кохан Наталія Василівна natalia.kohan@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://ktetap.pnu.edu.ua/навчальні-дисципліни/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту курсових робіт, індивідуальних науково-дослідних завдань.
2. Анотація до курсу	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є пенсійні правовідносини, а також практика реалізації громадянами права на пенсійне забезпечення при настанні таких соціальних ризиків, як вік, інвалідність, втрата годувальника.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна частина. 2. Особлива частина. <p>Пенсійне забезпечення громадян регулює суспільні відносини, які виникають у сфері соціального захисту населення. Воно служить ефективною гарантією особі при настанні таких соціальних ризиків, як: старість, хвороба, повна або часткова втрата працездатності, а також втрати годувальника.</p> <p><u>Основними джерелами</u> цієї галузі виступають Кодекс Законів про Працю України, Закони України "Про зайнятість населення", "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття", "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування", "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", "Про недержавне пенсійне забезпечення", "Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні", "Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію та інвалідам", "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" та ряд інших законів і підзаконних актів. Застосування законодавства, яке передбачає підстави та порядок призначення пенсійного забезпечення громадян в умовах економічної кризи є дуже складним завданням і одним з основних, відповідальних напрямків роботи держави, державних органів та всіх інституцій громадянського суспільства, соціальної держави. Без кваліфікованих спеціалістів в галузі пенсійного забезпечення громадян, нам неможливо забезпечити міжнародні стандарти в сфері пенсійного забезпечення та гарантувати особі й забезпечити її право на соціальну підтримку на належному рівні. Підготовка юристів, які володіють такими знаннями, повинна стати одним з пріоритетних напрямів діяльності держави на сучасному етапі. Важливо, щоб випускники вищих юридичних закладів володіли необхідними знаннями у галузі права соціального забезпечення, зокрема в пенсійному забезпеченні громадян на базі стійкої сформованої правової культури мислення та підтримки з боку держави.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою вивчення навчальної дисципліни «Пенсійне забезпечення громадян» полягає в засвоєнні студентами норм, які регулюють різні види пенсійного забезпечення, їх характер;</p>	

формуванні світогляду, мислення теоретичних знань у сфері пенсійного забезпечення, а також права на оскарження до суду неправомірних дій службових осіб; ознайомлення з порядком розгляду і вирішення державними органами питань призначення та перерахунку громадянам пенсій; продемонструвати нерозривний зв'язок норм права з їх практичним застосуванням відповідними органами.

Основними цілями вивчення дисципліни «Пенсійне забезпечення громадян» є сприяння набуттю студентами знань та розуміння змісту норм законодавства, яке забезпечує пенсійний захист громадян, аналізувати й узагальнювати вивчений матеріал, формування умінь та навичок щодо самостійного розв'язання практичних проблем, які виникають у процесі реалізації особами права на пенсійне забезпечення, правильного застосування норм законодавства.

4. Результати навчання (компетентності)

Відповідно до вимог освітньої програми студенти повинні:

знати :

- ✓ основні загальнотеоретичні поняття пенсійного забезпечення громадян;
- ✓ діюче законодавство;
- ✓ правові механізми пенсійного забезпечення громадян;
- ✓ основні поняття та елементи правового механізму реалізації особами свого права на соціальний захист;
- ✓ основні види пенсій;
- ✓ рівні пенсійної системи та виплати, які здійснюються з них;
- ✓ механізм виникнення, зміни та припинення пенсійно-забезпечувальних правовідносин;
- ✓ права та обов'язки суб'єктів при призначенні та виплати пенсій;
- ✓ юридичний механізм та способи захисту порушеного права на пенсійне забезпечення.

вміти :

- ✓ порівнювати і аналізувати норми права пенсійного забезпечення;
- ✓ правильно тлумачити і застосовувати норми, вміщені у нормативно-правових актах пенсійного забезпечення;
- ✓ ефективно застосовувати норми інших галузей права для регулювання пенсійних відносин;
- ✓ аналізувати і узагальнювати законодавчі акти та вивчений матеріал;
- ✓ досліджувати і узагальнювати практику діяльності державних та місцевих органів щодо пенсійного забезпечення населення;
- ✓ готувати основні процесуальні документи, необхідні для набуття, реалізації, захисту та припинення права на пенсійне забезпечення.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
8	081 Право	4	вибіркова

Тематика курсу

Тема	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота

Модуль I. Загальна частина			
Тема 1. Право на пенсійне забезпечення в системі соціальних прав людини	-	2	10
Тема 2. Правовідносини у сфері пенсійного забезпечення	2	2	10
Тема 3. Страховий стаж	2	2	5
Модуль II. Особлива частина			
Тема 4. Пенсії у солідарній системі. Недержавні пенсійні виплати	2	4	10
Тема 5. Правове регулювання державних пенсій	2	2	10
Тема 6. Призначення та виплата пенсій громадянам України	2	4	10
Тема 7. Вирішення спорів з пенсійних питань. Відповідальність підприємств, організацій і громадян у пенсійному забезпеченні	2	2	5
Загальна кількість:	12	18	60
6. Система оцінювання курсу			
Загальна система оцінювання курсу	Загальна система оцінювання навчальної є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4.4 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 12.10.2010 р. (зі змінами, внесеними Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту, протокол №5 від 28 лютого 2017 р.) – <i>текст розміщений на інформаційному стенді та сайті Інституту https://law.pnu.edu.ua/організація-навчального-процесу/.</i>		
Вимоги до письмової роботи	<p>Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання всіма студентами однієї письмової модульної контрольної роботи. Робота виконується на 10 семінарському занятті та охоплює обидва змістовні модулі.</p> <p>На контрольну виноситься 2 описових завдання, яке оцінюється в 20 балів, 2 коротких запитання теоретичного змісту, які оцінюються в 4 бали, 2 схематизації теоретичного поняття, яке оцінюється 10 балів, 3 закритих тестових запитань, які оцінюються 6 балів та розв'язок 1 задачі, яке оцінюється в 10 балів. Максимальний бал за контрольну становить 50.</p> <p><i>За бажанням (для отримання додаткових до 5 балів) студенти можуть виконувати індивідуальні завдання за темою відповідного семінарського заняття. Види, приклади підготовки та критерії оцінювання індивідуальних завдань знаходяться на кафедрі та розміщені на сайті кафедри https://ktetap.pnu.edu.ua/денна-форма-навчання-3/.</i></p>		
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять визначена п.п. 4.6. Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника		
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5		

	Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
7. Політика курсу	
<p><u>Письмові роботи:</u> Планується виконання студентами обов'язкових та додаткових декількох видів письмових робіт: обов'язкової письмової контрольної роботи, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання (перелік міститься в Методичних вказівках і завданнях для підготовки до семінарських (практичних) занять), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо, а також додаткових письмових індивідуальних завдань, курсових робіт (за вибором студента) – <i>Методичні вказівки розміщені на сайті кафедри</i> https://ktetap.pnu.edu.ua/навчально-методичні-матеріали/; https://ktetap.pnu.edu.ua/тематика-курс-ових-та-дипломних-робіт/.</p> <p><u>Академічна доброчесність:</u> Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/.</p> <p><u>Відвідування занять</u> Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу. Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (п. 5.1.2 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника https://law.pnu.edu.ua/організація-навчального-процесу/).</p>	
8. Рекомендована література	
<p>Болотіна Н.Б. Право соціального захисту: становлення і розвиток в Україні. Київ: Знання. – 2005 рік. Болотіна Н.Б. Право соціального захисту України. Київ: Знання. – 2005 рік. Синчук, Світлана Миколаївна Право соціального забезпечення України: Навч. посіб.- 2-ге вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2006. - 318 с Сташків, Богдан Іванович Право соціального обслуговування: Навч. посіб. К. : Знання, 2007. - 567 с Сирота І.М. Право пенсійного забезпечення в Україні. К. Юрінком Інтер, 1998. Прилипко С.М. Право на пенсійне забезпечення та його реалізація в умовах ринкової економіки. Право України. - 2003.- № 2. – Ст.45-49. Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках:</p> <p>Кохан Н.В. Методичні вказівки для підготовки до семінарських занять з курсу «Пенсійне забезпечення громадян» для студентів денної форми навчання НН Юридичного інституту; Кохан Н.В. Методичні вказівки для забезпечення самостійної роботи з курсу «Пенсійне забезпечення громадян» для студентів денної форми навчання НН Юридичного інституту. https://ktetap.pnu.edu.ua/денна-форма-навчання-3/</p>	

